

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Haber-Yorum

Profesör Gurnah'ın Nobel Ödülü, Vatandaşlarına Adil Davranması İçin Tanzania'ya Ödenmelidir

Haber:

Kent Üniversitesi'nde İngiliz ve Sömürge Sonrası Edebiyatlar Profesörü olan emekli Abdulrezzak Gurnah 07/10/2021 Perşembe günü, "kültürler ve kıtalar arasındaki uçurumda sömürgeciliğin etkilerine ve mültecilerin kaderine kesin ve merhametli şekilde nüfuz etmesi" ifadesinin geçtiği romanıyla onurlandırılmasının ardından altın madalya ve 10 milyon İsveç kronu (1.14 milyon Dolar) değerinde prestijli Nobel Edebiyat Ödülü'nü kazandı.

Yorum:

İngiltere'de ikamet eden 73 yaşındaki Profesör Gurnah, 1948 yılında Zanzibar'da doğdu. Nitekim Zanzibar'daki Müslümanların, özellikle de 1964 ve sonrasında meydana gelen tüm Asya ve Arap kökenlilerin toplu katliamından kaçtıktan sonra 1968 yılında mülteci olarak İngiltere'ye geldi. Kendisinin 10 romanı yayınlandı ve Nobel Edebiyat Ödülü'nü kazanan yedinci Afrikalı oldu.

1964 yılında Zanzibar'daki şiddetli ayaklanma, sözde "Zanzibar Devrimi ve sonrası" ile bağlantılı olarak binlerce kişinin katledilmesine, toplulukların kovulmasına ve yüzlerce kişinin hapse atılmasına yol açmıştır. "Profesör Gurnah da dahil olmak üzere birçok kurbanın, Müslüman Arap topluluğuna zulmeden baskıcı bir rejimden kaçmak için 1960'ların sonlarında İngiltere'ye sürgüne gitmekten başka seçeneği kalmamıştı." (Washington Post 07/10/2021)

Profesör Gurnah'ın zulümden korktuğu için evinden İngiltere'ye kaçması, vahşi, totaliter ve ırkçı Afrikalıların bağımsız hükümetleri, masum insanları nasıl savurduğunu açıkça göstermektedir.

Bağımsızlık sonrası dönemde halklarını birleştirmek ve birbirine bağlamak yerine, gerçek anlamda Batılı sömürgeci efendilerin bekçiliğini yapan sözde özgürlük savaşçıların, sırf ırkçı nefreti ve siyasi hamaseti gerçekleştirmek ve Batılı sömürgeci efendilerinin hayranlığını etkilemek için, vahşet, toplu katliam ve masum insanları katletmek gibi tarif edilemeyecek şekilde zulümler işlemeleri çok talihsiz bir durumdur.

Zanzibar'daki 1964 Soykırımı'nda ölenlerin toplam sayısının, aralarında Asya ve Arap kökenli birçok Müslümanın da olduğu 20.000 masum insana ulaştığı tahmin edilmektedir. Nitekim hiçbir ayırım gözetmeksizin hedeflenen cinayetler, işkence, tecavüz ve servetlerine el konulmasının ardından binlerce kişi kaçma riskiyle karşı karşıya kalırken şanslı olanlar ise kamplara girmişler ve daha sonra da zorla sınır dışı edilmişlerdir. (1964 Zanzibar Soykırımı: İnkâr Politikası, 2015)

1960'larda iktidar için masumların ırkçı bir şekilde öldürülmesine yönelik bu eğilim, çoğu durumda İngiltere tarafından teşvik edilmiştir. Ancak bugüne kadar devam eden benzer senaryo hala sona ermemiştir.

Örneğin 2000 yılında, seçim sonrası gerçekleşen protestonun ardından polisin Zanzibar'da 35 protestocuyu öldürdüğü ve 600 kişiyi yaraladığı iddia edilmiştir. Ayrıca İktidar partisinden (CCM) yetkilileri ve milisleri, şüpheli muhalif destekçileri tutuklayarak ve kötü muamelede bulunarak evden eve bir tahrike yol açmış ve yaklaşık 2.000 kişinin Kenya'ya kaçmasına neden olmuştur. (Zanzibar'da Siyasi Kriz, 2016)

2012 yılında, İslamcı örgüt "Oamsho/Uyanış'ın" üyeleri ve liderleri tutuklanmışlar, daha sonra anakaraya nakledilmişler ve düzmece terör suçlamasıyla karşı karşıya kalmışlardır. Ancak 7 yıldan fazla süren gözaltı ve işkencenin ardından, hükümetin arka arkaya 7 yıldan fazla bir süredir yürüttüğü soruşturmasında, kendilerine karşı herhangi bir somut kanıt sağlayamaması üzerine 2021 yılında serbest bırakılmışlardır. Şüphesiz bu, utanç ötesi bir şeydir!

Tanzanya'da başta Müslümanlar olmak üzere masum insanlara yönelik zulüm Zanzibar adalarıyla sınırlı kalmamış, dahası anakaraya da sıçramıştır. Nitekim Batılı sömürgecileri hoşnut etmek ve aynı şekilde terörle mücadele adı altında Batılı ülkelerden rüşvet almak amacıyla sırf dini nefretin tehlikesi için temelsiz terörizm ve ulusal güvenliğin tehlikeye girdiği gerekçesi altında çoğu masum olan binlerce olmasa da yüzlerce Müslüman tutuklanmıştır.

Bu senaryo, birçok Müslüman aktivisti, şeyhleri, Avustralyalıları ve sıradan Müslümanları, "soruşturma sürüyor" bahanesiyle yıllarca gözaltında tutulan kurbanlar haline getirmiştir. Örneğin 2017 yılında Hizb-ut Tahrir / Tanzanya'nın üç üyesi kaçırılmıştır ki bunlar şunlardır: Üstad Ramazan Moşe Kakuso, Ömer Salom Bombo ve Vezir Süleyman Makaliaganda. Nitekim bunlar gözaltına alınmışlar ve daha sonra Tanga, Mwanza, Arusha, Lidy, kıyı bölgeleri ve benzerleri gibi farklı bölgelerdeki diğer birçok kişiyle birlikte terör suçlamalarıyla karşı karşıya kalmışlardır. Dahası bunların tamamı, aleyhlerinde hiçbir somut delil sunulmadan uzun yıllar tutuklu kalmışlardır.

Birliğin her iki tarafı (Zanzibar ve Tanganika)'nın da olduğu Tanzanya'nın, profesör Gurnah'ın ödülünün şenlik havası ve gururu içinde hareket etmek yerine, başta Müslümanlar olmak üzere masum evlatlarına baskı uygulamaktan ve eziyet etmekten bir an önce vazgeçmek için bu konudan ders çıkarmalarının zamanı gelmiştir.

Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi İçin Yazan

Said Bitomva